

AZ AMATÖR

SZERKESZTI ≡
KOHLMAN ≡≡
ARTUR DR. ≡≡≡

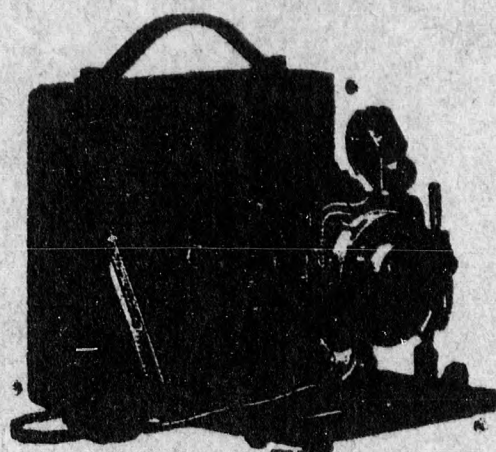
V. évfolyam. 22. sz.

1908. november 30.

Megjelenik havonta kétszer.
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VII., Baross-tér 15.
Telefon 94-49.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

AZ AMATŐR FOTOALMANACHJA MÁSODIK KÖTETE 1909. ÉVRE.

Teljesen új szöveggel és művészi képmellékletekkel jelenik meg.

Hasznos tanácsadó. Meglepő tartalom. Pazar kivitel.

Ára díszkötésben 3 korona.

Előfizetőknek bérmentve! Előfizetéseket elfogad

„Az Amatőr“ kiadóhivatala.

Budapest, VII/29. Baross-tér 15. szám.

Az (1908. évi) első kötet 4000 példánya csaknem elfogyott.

A bel- és külföldi szakkörök és sajtó egyhangú elismerése kísérte az első kötet megjelenését.

!Sok száz bel- és külföldi elismerő levél!

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

tal
tér 15.

: KODAK : **BROMEZÜST-PAPIROS**

elismerten a világpiac legkiválóbb papirosa

KONTAKT-MÁSOLÁS és NAGYÍTÁSOK
céljaira a következő fajták:

„PLATINO-MATT“ } mérsékelt és igen érzé-
„PERMANENT“ ∴ } ∴ keny fajtában. ∴
≡ „ROYAL“ antikban és fehérben. ≡

Művészi célokra különösen alkalmasak.

„VELVET“ Uj fajta gyengénfénylő felülettel.
≡ „NIKKO“ Fényes felülettel. ≡

Mindenütt kaphatók. ∴ ∴ Árjegyzék ingyen és bérmentve.

: KODAK :

Gesellschaft m. b. H.

WIEN, I., Graben 29.

◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

HOLLÓS J.

cég készítményeit

URI FEHÉRNEMÜBEN
férfi és női divat-, vadász-,
sport- és utazási-cikkekben

a legkiválóbb izlés, megbiz-
ható elsőrangú minőség és
∴ jutányos ár jellemzi ∴

Vidéki megrendeléseket — egész fér-
fikelengyéket — gyorsan és pontosan
bonyolít le.

∴ Egyedüli raktár: ∴

Budapest, V., Dorottya-u. 10.

TELEFON-SZÁM 33 — 50.

A cégnek fióküzlete nincs.

∴ ALAPÍTÁSI ÉV 1867. ∴

B. E.

Szabadalom!!

Szabadalom!!

Nyoma sincs a füstnek.

Füsteltávolítás nélkül több felvétel

Súly 600 gr.

egymás után

Súly 600 gr.

Füstmentes „REMBRANDT“-zseb-villanó-készülék.

Tessék — e hirdetésre hivatkozva — képes ismertetést kérni! Ingyen.

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.

Lerchenfeldergürtel 9-11.

Herbststrasse 1.

„AZ AMATŐR“ bekötési táblája

(préselt bőrutánzatu angol vászon az új címlaprajzzal)

az 1908. évi és régibb évfolyamokhoz 3 korona.

Bérmentve!

Bérmentve!

Megrendelhető „AZ AMATŐR“ kiadóhivatalában.

WORNITZER LIPÓT

fényképész, a „Photo-Club, magyar amatőr-fényképezők országos egyesületé“-nek assistense.

BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 17. V. em. (lift).

Mérsékelt díj mellett, alapos szakszerű oktatást ad amatőröknek a fényképezés bármely ágában és összes művészies eljárásaiban; továbbá jutányos árak és leggondosabb kivitel mellett

Elvállal mindennemű fényképezési munkát amatőrök részére

u. m. lemezek és filmek előhívását, negatívok javítását és retusmunkákat — Másolatok készítését bármily eljárás szerint, bármily kívánt kivitelben. Nagyításokat. — Művészies platin, pigment és gumi-nyomatok készítését. Vetítő- és stereoskop-képek készítését.

„MAGYAR VADÁSZ“

□ □ ILLUSZTRÁLT FOLYÓIRAT □ □

MEGJELENIK: MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN.

Az amatőrök vadászati felvételeit készségesen közli és kéri, hogy ilyen tárgy felvételeket sziveskedjenek a szerkesztőségbe beküldeni.

==== SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL =====

BUDAPEST, VI., PODMANICKY-U. 57.

□ □ HELYKÖZI TELEFON SZÁM: 46—31. □ □

József főherceg
Ő cs. és kir. Fensége kamarai udvari szállítója.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakban
Alapítva: 1878.

Pejtsík Károly

FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE

Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Városház-utca 1. (Standard palota.)

Ajánlja minden a fényképezési szakmába vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

IV., Városház-utca 3—5. szám alatt

▲▲ MŰTEREM KIZÁRÓLAG ▲▲

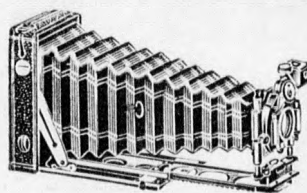
AMATŐR CÉLOKRA

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a legnagyobb készséggel. ▲▲

„Rietzschel-Linear“

„Rietzschel-Clack“

„Rietzschel-Tip“

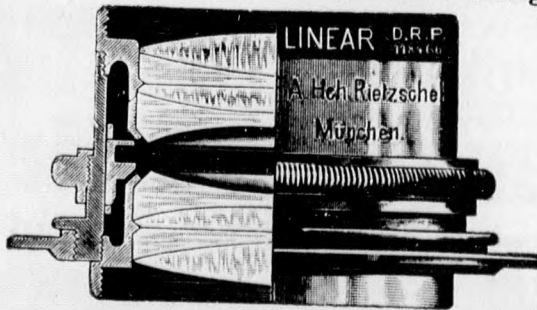

:: Rietzschel ::
legújabb, 51. számú árjegyzéke
:: megjelent ::
kivánatra ingyen és bérmentve!

Képviselő Magyarországon
Ausztria részére:

GEORG JAHN WIEN

Sechsschimmelgasse 7.

AZ AMATŐR

3000 koronás

nagy díjpályázata és országos kiállítása

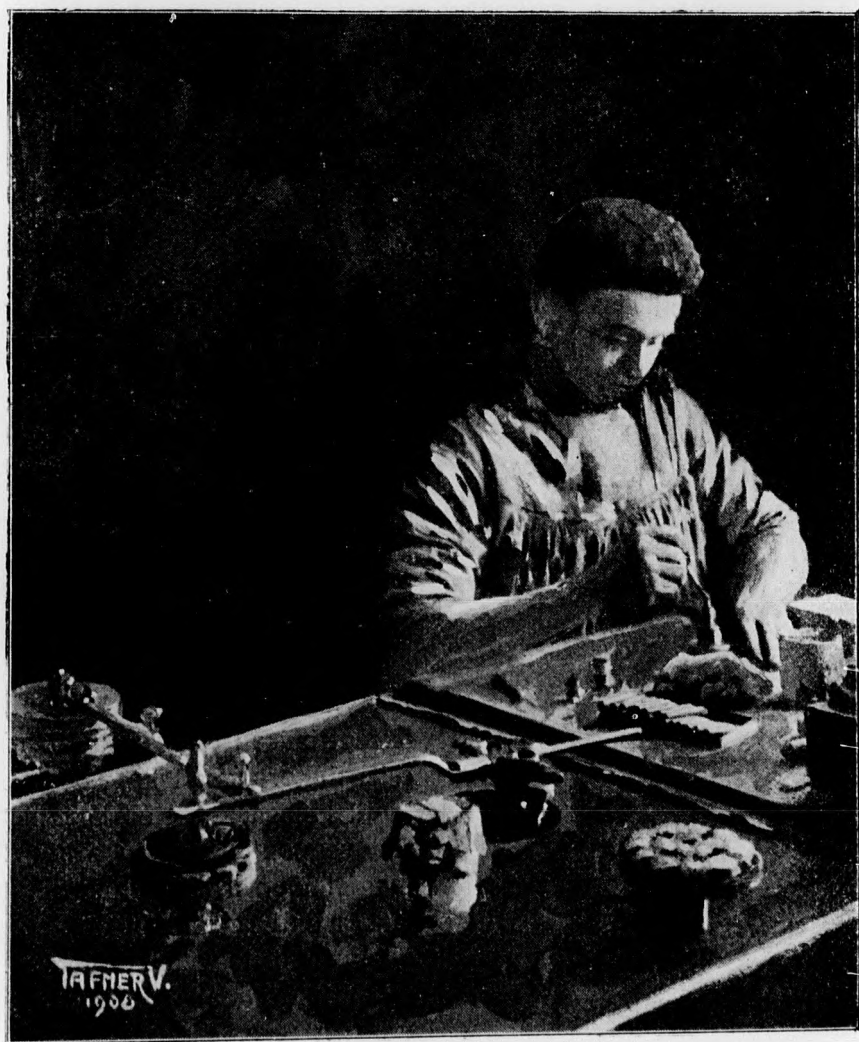
! utolsó bejelentési határideje !
! 1909. február 28-án jár le. !

A pályázat titkos (jeligés). ☒ A kiállítás nyilvános. ☒ Felvételi zsüri nincs. ☒ Minden beküldött kép ki lesz állítva. ☒ A 3000 korona értékű díjakon és okleveleken kívül minden kiállító művészies kiállítású emléklapot kap. A képek legkésőbb február 28-ig küldendők be.

Résztvehet minden magyar fényképező.

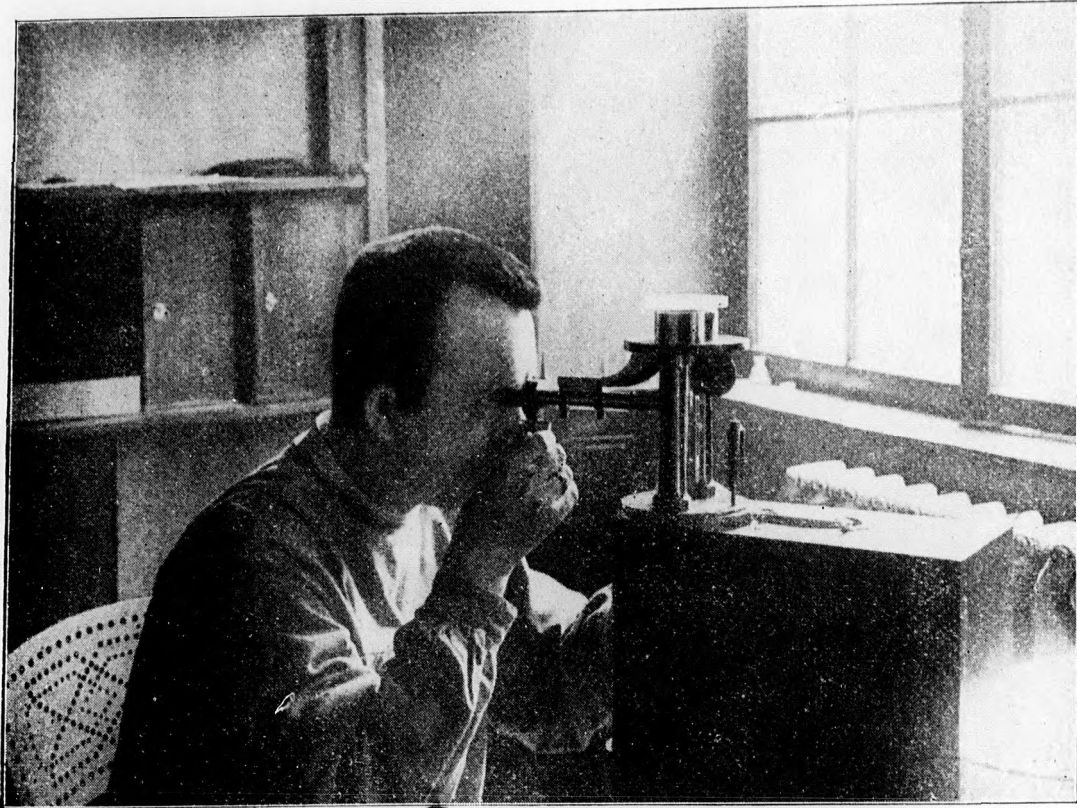

1 kép. Formába csiszolás.

2. kép.

Kisebb lencsék csiszolása. A munkástól balra van az önműködően csiszoló gép, melynek működését vázlatosan a 4. rajz tárja elénk. Jobb oldalt látható egy nagy csésze a reáragasztott lencsékkel, melyeket egyszerre csiszolnak.

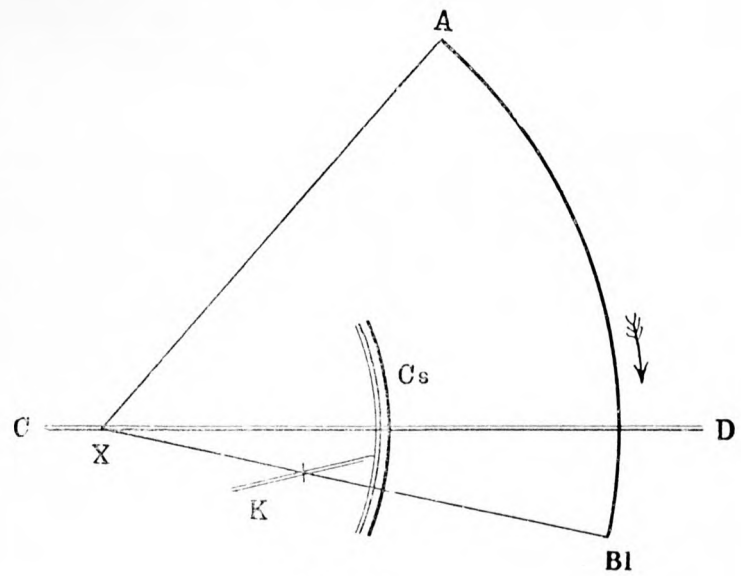
3. kép.

A sphaerometer használata. A lencsét három ponton alátámasztják s a három pont között egy elefántcsont rudacskával érintik a lencse felületét. Az elefántcsont rudacska beosztással van ellátva, úgy hogy vízszintes mikroszkóp segítségével 1 μ . pontossággal meg lehet állapítani a helyzetét. Az elefántcsontrudacska helyzetéből számítják ki azután a lencse valódi görbületi sugarát.

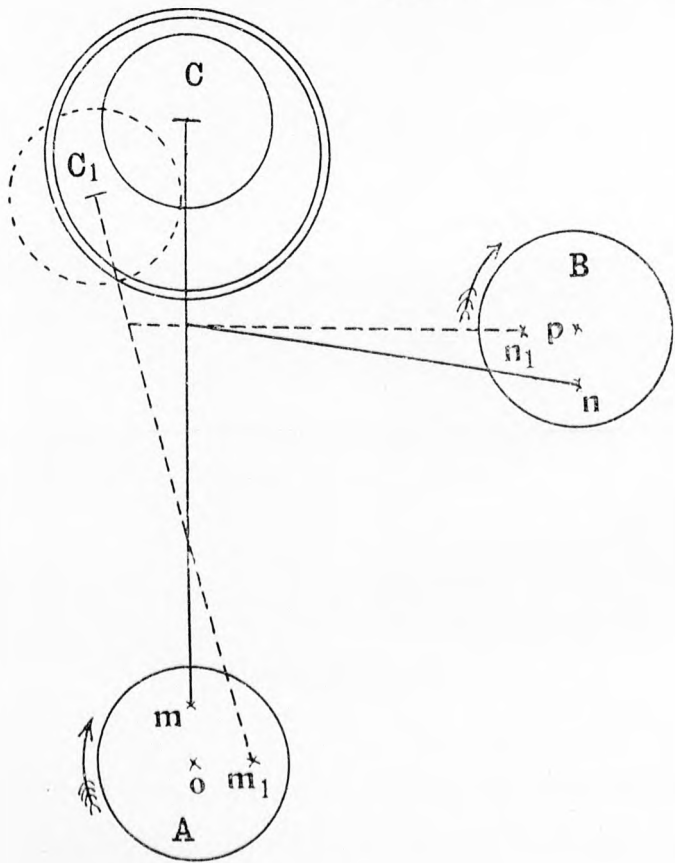
3. kép.

4. rajz.

A csészefurógép vázlata. Az XAB vasháromszög X pontján levő, függőleges tengely körül elmozdítható CD rúdra kis esztergapad van szerelve, a melynek tengelyére erősítik a Cs kifurandó csészét. A CD rudat az esztergapad forgásával egyidejűleg, de annál jóval lassabban egy fogaskerék hajtja az AB köríven a nyíl irányában. A K véső ennek következtében a forgó esztergapadra erősített Cs csészét oly gömbszeletnek alakjára írja ki, a melynek sugara egyenlő az $X-Cs$ távolsággal. Ez a távolság pedig a CD rudon levő milliméter-beosztással és noniussal pontosan meghatározható s így a készülékkel tetszésszerű sugárú lencsének a csészéjét írhatjuk ki. Ha a K véső helyzetét megváltoztatjuk, homorú csésze helyett domborút kapunk.

4. rajz.

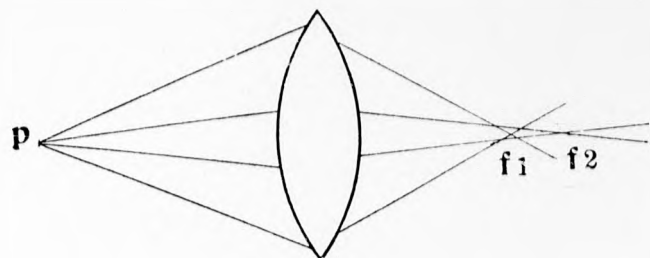

5. rajz.

5. rajz.

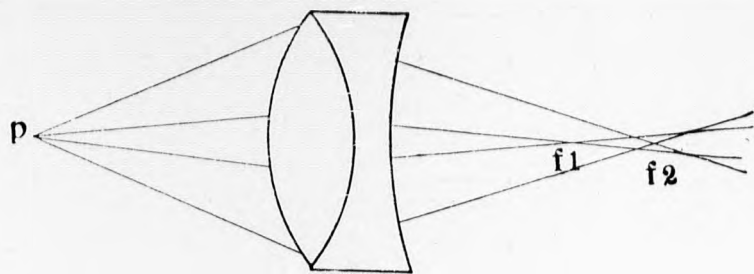
Az önműködően csiszoló gép működésének vázlata. A nyíl irányában forgó A és B korongokkal két, excentrikusan megerősített rúd segítségével a C csiszolókorong áll kapcsolatban. A korongok egyidejű mozgása esetén egy negyedfordulat után a két rúd végpontja m helyett m_1 , n helyett n_1 lesz. Ennek megfelelően a csiszolókorong helyzete C helyett C_1 lesz, a mit rajzunkon pontozott vonal jelez. Könnyű elképzelni, hogy a korongok további mozgásakor a kettős körvonallal határolt terület minden pontját érinti a csiszolókorong és a reáragasztott lencsét egyenletesen csiszolja. A csiszoláshoz szükséges kellő nyomást a csiszolókorongra helyezett súly szolgáltatja.

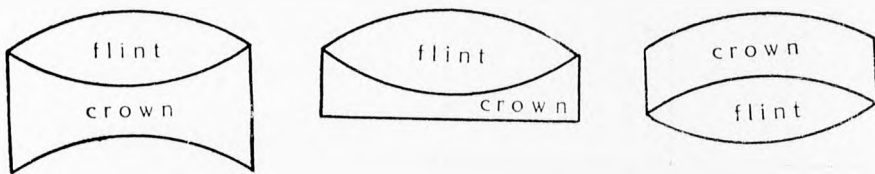
6. rajz.

A gömbi eltérés vázlatos ábrázolása. A lencse szélső övén áthaladó sugarak a lencséhez közelebb levő f_1 pontban egyesülnek, a középponti övön áthaladó sugarak gyújtópontja f_2 .

7. rajz.

A túlságosan megjavított lencse sugártörésének vázlatja. A szélső övön áthaladó sugarak gyújtópontja (f_2) távolabb van a lencsétől, mint a középső övön áthaladó sugaraké (f_1).

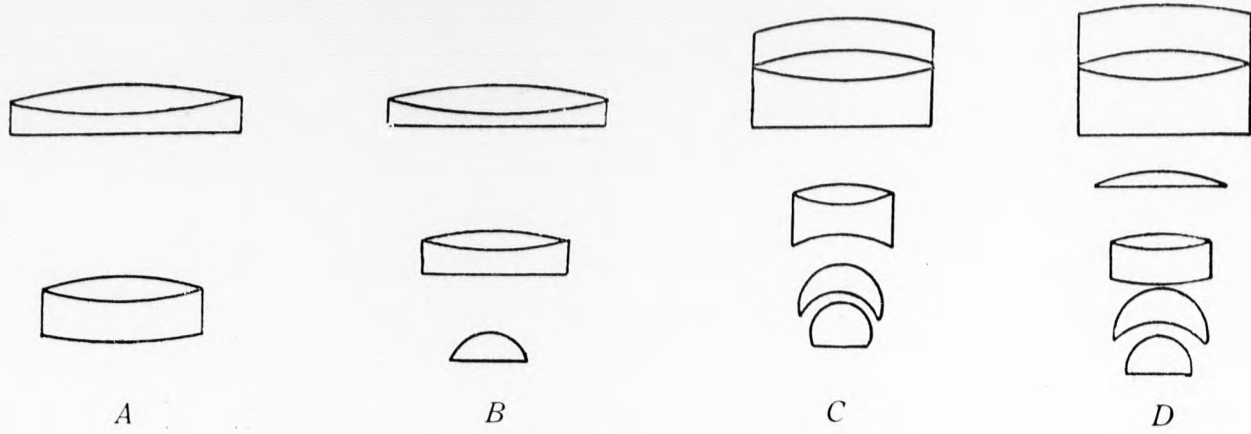

8. rajz.

Két lencséből álló szokottabb gyűjtőlencse-formák.

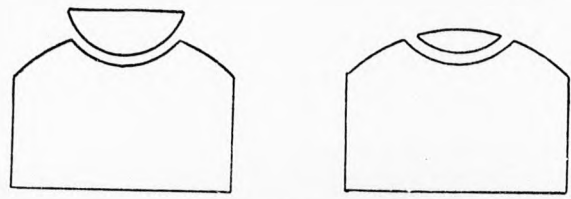

10. kép. A lencsék centrálása.

9. rajz.

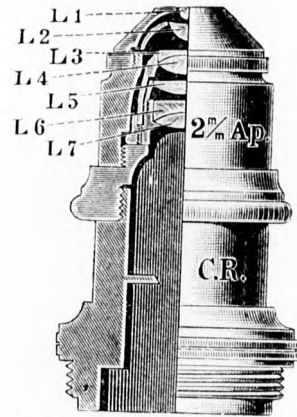
A mikroszkóp-tárgylencsék szerkezetét feltüntető vázlatok. A) Reichert-féle 1-3. számú lensék (num. ap. = 0.17-0.45) szerkezete; B) Reichert-féle 4-8. számú lensék (num. ap. = 0.50-0.90) vázlata; C) Reichert-féle 9. és immerziós lensék (num. ap. = 0.95-1.35) szerkezete; D) Reichert-féle immerziós apochromatikus tárgylencsék (num. ap. = 1.30-1.45) összetétele.

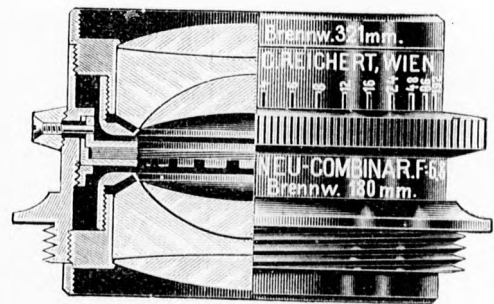
11. rajz. A csiszolás közben centrálódó lensék csiszolásának módja. Az egy oldalon megcsiszolt lensét egy üvegtömb mélyedésébe ragasztják (A) csiszolás után (B) természetesen a lencse egyúttal centrált is.

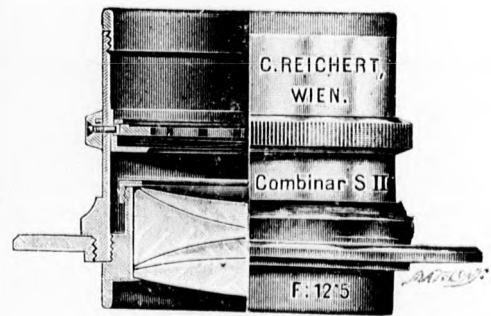
15. rajz. A lensék foglalása. A tárgylencse lencséinek egymástól való távolságának meghatározása.

12. rajz. Hét lencséből (L_1-L_7) álló Reichert-féle immerziós tárgylencse.

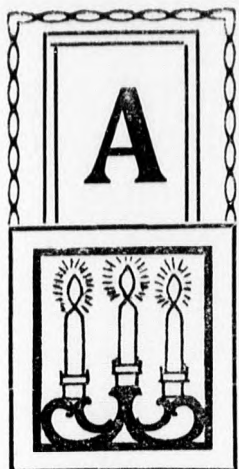

13. rajz. Új Combinar anasztigmát.

14. rajz. Combinar anasztigmát.

III. Arcképek. (Folytatás.)

z ablakok elfüggönyzésére, illetve az azokon beáradó fénynek egyenletesebb eloszlására szolgáló selyem-papiros vagy gyolcsfüggöny lehet egészen világos sárga (krém) színű is. Ez ugyanis sokkal finomabb árnyalatokban osztja meg a fényt mint a fehér színű függönnyet, hogy a műtermekben alkalmazni szokott világoskékről ne is szóljunk. Ennek magyarázata a sárga színnek kémiai hatásában rejlik.

Ily módon kerülhetjük ki, a kemény világítás okozta árnyalathiányos szoborszerű fehérségeket, mély szurkos árnyékokat és a túlhatározott, élesen kemény vonalakat (mély ráncokat, bőrfoltokat, a kezek eresedését, az arc és kézcsontozat tulerős kiemelését stb. stb.) a mi a rossz műtermi felvételeknek csakúgy hibája szokott lenni, mint az elfüggönyözetlen ablakok mellett készült szobafelvételeknek.

A szobafelvételeknek egyhanguságát a műtermiek sokféleségével szemben már igen gyakran hangsúlyozták velünk szemben is. És ha a szobában elérhető különféle fényhatások részletes tárgyalásába ezuttal nem is bocsátkozhatunk, mégis utalunk arra, hogy a külföldi nagy mesterek éppen a szobafelvételekkel csinálnak világítási bravúrokat, csupán azzal a különbséggel, hogy ezek az üvegháziak valószínűtlenségével szemben az — igazság erejével és artisztikumával hatnak.

Legnehezebb, mert legkevésbé szabályozható az egy-ablakos szobában való fényképezés. A fényt ugyanis egy oldalról kapjuk. És még az ily szobában is változatosan világíthatunk aszerint, a mint modellünket többé vagy kevésbé előlről világítjuk meg, oldalvilágításba helyezzük, avagy pedig a fény ellen vesszük fel. Sokkal könnyebb a kétablakos szobában, a hol a közelebbi ablak a főfényeket (teljes világítást) szolgáltatja, a távolabbi pedig az árnyékoldalt deríti fel. Ily két-három egyoldalon levő — ablakkal bíró szobában fényképeznek ma már az összes modern hivatásos fotoművészek.

Egy-egy személynek a szobában való fényképezése — megfelelő izlés birtokában és a kellő gyakorlat megszerzése után, — aligha okozhat különösebb nehézségeket. Sokkal nehezebb már egy nagyobb csoportnak felvétele. Ennek izléses csoportosítása (tagolása) és világítása annál nehezebb feladat, mennél nagyobb a felveendő csoport. Ez esetben viszont úgy segítünk magunkon, hogy több kisebb csoportra osztjuk. Ezeket egy-egy szobaszögletben csoportosítva, akár külön-külön, akár pedig együttesen

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg. :

veszünk fel. De már a kisebb csoportok felvételénél is elsőrendű fontosságú követelmény, hogy az ne legyen az egyes külön-külön vagy egymás mellé állított, ültetett személyek összefüggéstelen csoportozata, melyben a fizikai kapcsolaton kívül mi sem árulja el az egymáshoz tartozást, hanem mindenkor kell, hogy bizonyos nagy lelki-kapcsolat és feltüntető *cselekvény* adja meg a képnek az alaphangját. Az igen nagycsoport feldarabolásánál nem szükséges, hogy e cselekmény az összes kisebb csoportokban ugyanaz legyen. Sőt a társaságok önkéntelen csoportosulásának helyes megfigyelései szerint feltűnő, hogy ez egységes cselekvény csak nagyritkán fordul elő (étkezések, felolvasások, hangversenyek stb.), mikor is éppen ez egységes cselekvény és tömörség teszi alkalmatlanná a csoportot a művészi felvételre. Természetesen szabályt sem a kis, sem a nagy csoportok helyes és művészi felvételére nézve nem adhatunk. Csupán egy tanácsot. Tessék a társaságban megfigyelni, mint alakulnak ki a nagy csoportokból kisebbek, milyen ezek között az összefüggés és tagozódás és hogy milyen összhatást eredményezne esetleges felvételük. Megfigyelések vezetnek a „*meglátáshoz*“ s a meglátás a helyes megfényképezéshez.

Szabályul csupán a *természetes közvetlenséget* állíthatjuk fel. Ne állítsuk az embereket két sorba az ülők háta megett egy álló, hanem alakítsunk belőlük oly kisebb csoportokat, a hol valamelyes cselekvény (társalgás, felolvasás, képek nézése stb.) mondja meg nekünk, micsoda lelki kapcsolat van a képen látható egyesek között. Így pl. családi képeken a szülőknek a gyermekekkel való foglalatosságának mikéntje stb. stb. árulhatja ezt el.

De igen gyakran az *egyes személynek* ábrázolása is valamely cselekvény közben történik. Így pl. írás, olvasás stb. közben, mikor azonban felettem ügynünk kell arra, hogy *a póz a cselekvénynek teljesen megfelelő legyen, azt teljességgel fedve*, ki is fejezze. Mert nincs rettenetesebb valami, mint az oly fénykép, melyen a feszesen kiegyenesedő, vagy valamely szék támlájához támaszkodó modell görcsösen szorongatja az ez alkalomra kezébe, vett, — vagy nyomott — könyvet és — rendületlen merevséggel bámul bele kamaránk objektívjébe. A jó portrének természetesnek, fesztelenül közvetlennek kell lennie. Az olvasás közben ábrázolt személy — ha csak néhány percig is — *tényleg* olvasson és akkor nem baj, ha közvetlenül a felvétel előtt az olvasottak, vagy látottak felett kissé elgondolkozva — a könyvből fel is pillant. Más cselekvény pl. az írás, rajzolás, vagy nőknél a kézimunka, öregebb asszonyoknál a kötés, továbbá asztalterítés, vagy szekrényben való keresgélés, rakosgatás és száz meg száz más téma, melyet az otthon, az élet oly nagy változatosan produkál annak, a ki meg is tudja *lát*ni azokat.

Fontos végül még a szobabutorzatnak, a háttérnek kérdése is. A mű-

termekben használatos festett hátterekről természetesen szó sem lehet. De a butorzat is alkalmatlan néha, ha a felveendő személylyel egyformán éles, mert nyugtalanná teszi a képet s a figyelmet túlságosan magára vonja. Szabályul állitható tehát fel: a beállítás a személyre történjék, — az objektivet *ne* diafragmázzuk nagyon le, — a mi már az expozíció megrövidítése céljából is kívánatos — és ugyanez oknál fogva használjunk elsőrangu, *fényerős* objektiveket is. A háttér életlensége a képhatás nyugodt egységét csak emeli. Ezért, — ha csak módunkban van — távolítsunk el mindent, a mi a háttérben kiáltó, bántó nyugtalanságot okozva, az összhatást lerontaná. Így pl. a modellnek közvetlenül a feje felett lóg egy kép. Szinte belelóg a fejbe. Vagy a kép akasztandó le, vagy a modell helyezendő máshová. Ellenben jól hat a háttérben a modell *előtt* elhelyezett kisebb nagyobb kép és még jobban, ha modellünk — feje és felső teste — egy a háttérbe homályosan beállított nagy képbe esik. Ha a fal mintás, úgy nagyon ügyeljünk arra, hogy az minél homályosabban legyen beállítva s a mintázat csak alig sejthető. Mert az arcképben — hiába — *az arc a fő.**)

: Szoba- :
felvételek.

IV.

annak esetek, a mikor a lencsét csiszolás közben kell centrálni, hogy a lencse vastagsága a lehető legkisebb maradjon. Ilyen minimális vastagságú lencsékre főleg immerziós és apochromatikus mikroszkóp-tárgylencsék összeállítása alkalmával van szükség. A 9. rajzban látható lencsék nagy része (*C* és *D*) ilyen. Ezeknek a lencséknek nem csiszolják meg mind a két oldalát párvonalasan, hanem az egyiket síklapnak hagyják.

Mikor a lencsének egyik domborulatát egészen átlátszóra csiszolták, a kelleténél jóval nagyobbra hagyott lencsét a domborulatával beleragasztják egy nagyobb, tömör üveghenger megfelelő görbületi sugarú mélyedésébe s így csiszolják a lencsét az öt körülvevő üveggel együtt (11. rajz). Természetesen az így csiszolt lencse vastagsága a lehető legkisebb, geometriai középpontja pedig szükségszerűen egybeesik az optikai középponttal.

A már centrált és egybeillő lencsüket, egy homorú és egy domború lencsét, kanadabalzsamból, dammaralakkból meg terpentinolajból álló keverékkel ragasztják össze. A ragasztóanyag alkotórészeinek egymáshoz való arányát a lencse üvegének törésmutatójának megfelelően változtatják. A ragasztóanyag közönséges hőmérsékleten szilárd, szintelen anyag, 80—100 C°-on megolvad s higan folyóvá lesz. Ily állapotban ragasztanak vele. A gondosan megtisztított lencsüket páronként, közönséges írópapirosra s a papirossal együtt egy alulról gázlámpával melegíthető vaslemezre teszik. Ha a lencsék kellőképp

Az üveglencsék csiszolása.

(Sorozat).

Irta: Dr. Tafner Vidor, Besztercebánya.

*) Lapunk legközelebbi számában cikksorozatunknak befejezéseként Dr. Joanovich Pál — a budapesti Photo Club alelnöke — „Templomintérieurök“ című cikkét adjuk közre. — A szerk.

átmelegedtek, ragasztóanyagot csöppentenek egyik homorulatába, s a domború lencsét ráillesztve gyengéden összenyomják, hogy a fölösleges ragasztóanyagot és az esetleges légbuborékokat a két lencse közül kiszorítsák. Ha a vaslemez a kelleténél jobban fölmelegednek, a lencsék alatt levő papiroslap megbarnulásával és kellemetlen szagával figyelmezteti a munkást a veszélyre. Lehülés közben, kis arravaló fogóval a két lencse szélét összeillesztik s így, minthogy a geometriai középpont az optikai középponttal egybeesik, a két lencse optikai tengelye is egy vonalba esik. Ezt a műveletet nevezik „*jusztírozás*”-nak.

Az egyes összeragasztott lencsecsoportok közös fémhüvelybe foglalva alkotják az egyes, meghatározott célra szolgáló lencserendszereket. A rendszeren sárgarézből, ritkábban vörösrézről készülő foglalat elkészítése a fémesztergályosnak a munkája. Újabban a fotografiai lencsék foglalatát magnaliumból is készítik, hogy a foglalat ne növelje észrevehetőleg az amúgy is elég nehéz lencse súlyát.

Az esztergapad tengelyére erősített foglalatot gyengén megmelegítik s a belső szélét bekenik kevés, kanadabalzsam, mastix és dammara keverékből álló ragasztóanyaggal, melynek célja a lencsét a foglalatban szilárdan tartani. Természetesen e keveréknek az olvadáspontja jóval alacsonyabb, mint a lencsét összetartó ragasztóanyagé. A foglalat belső világosságának átmérője néhány tizedmilliméterrel nagyobb a lencse átmérőjénél, hogy a lencsének a foglalatban kevés szabad mozgása maradjon. A megmelegített és ragasztóanyaggal ellátott foglalatba betolják a lencsét, a foglalat pereménél kissé mélyebbre s míg a ragasztóanyag meg nem merevedik, a lencsét a foglalatban centrálják. A centrálás ugyanúgy megy végbe, mint azt már fentebb leirtuk. A lencsét centrált helyzetében a megmerevedett ragasztóanyag tartja meg, de hogy egészen szilárdan álljon a foglalatban, a kisebb lencsékre a foglalat peremét óvatosan reáhornyolják, a nagyobb lencsékre pedig, ha nem kell a lencsét teljes nagyságában kihasználni, csavarmenettel ellátott szilárdító kupakot alkalmaznak. E lencsékre különben már centrálásakor, megfelelő faszettát szoktak csiszolni. Mindézek jól láthatók 12—14. rajzainkon.

A foglalat peremének a lencsére hornyolása nagyon kényes, sok ügyességet és óvatosságot igénylő munka. A peremnek szoroson kell a lencsére feküdnie a nélkül, hogy arra észrevehető nyomást gyakorolna, mert az összenyomott üveg törésmutatója megváltozik, sőt az üveg kettős fénytörésűvé is válhatik. Különösen a mikroszkóp tárgylencséinek, főleg úgynevezett homloklencséinek foglalása nagyon nehéz. Az olykor félgömbnél is nagyobb lencse szélét egy-két tizedmilliméteres szegélybe kell óvatosan belefoglalni. Ezért e nagy aperturájú (num. ap. = 1:40) tárgylencsék kezelése nagy figyelmet igényel, a legkisebb lökés, vagy ütés meglazítja a homloklencsét foglalatában. A nagyobb átmérőjű lencsék, fotografiai és távcső-lencserendszerek foglalása nem okoz különösebb nehézséget.

A mikroszkóp-tárgylencse rendszerében az egyes lencséknek egymástól való távolsága nagyon fontos tényező. Jó részben ettől függ, milyen vastag fedőlemezt használhatunk a lencserendszerhez. Mennél közelebb vannak egymáshoz a lencsék, annál vastagabb fedőlemezt használhatunk. A közönségesen forgalomba kerülő tárgylencsék 0,15—0,17 mm vastag fedőlemeze vannak számítva. Minthogy a lencsék csak bizonyos tárgy és kép-távolság esetén adnak használható képet, az előirt fedőlemezvastagságot minden esetben meg kell tartanunk. A fedőlemez vastagsága iránt különösen érzékeny lencsékot korrekciós foglalattal látják el, a mely foglalatban a lencséknek egymástól való távolsága egy gyűrű elfordításával megváltoztatható, úgy hogy megfelelő beállítás mellett 0,1—0,2 milliméter vastag fedőlemezeket használhatunk, a nélkül, hogy a kép jóságában hiba esnék.

A lencséknek egymástól való távolságát foglalás közben mikrométerrel mérik. Finom elefántcsonthegy támaszkodik a mérendő lencse felületére s a vele összeköttetésben levő

századmilliméterekre osztott üveglapról vízszintesen álló mikroszkóppal leolvashatók a kívánt adatok (15. rajz).

A lencsék foglalatára már a foglalás előtt rávésik a lencserendszerre vonatkozó egyes adatokat, a cég nevét stb., úgy hogy a foglalás után csak a foglalat fényezése marad hátra. Fényezés után a lencsét felülvizsgálják. Az egyes előforduló hibákat, ha lehet, kijavítják, ha nem lehet, eldobják az egész lencserendszert. Érdekes egyazon készítményt egyazon nagyítással, de különböző tárgylencsékkel végignézni. A hibátlanok tiszta, éles képet adnak, a hibásak fátyolosat, sőt olykor egészen elmosódottat is. A hibátlan lencsék lajstromozva a raktárba, onnan pedig az eladóhoz kerülnek. A munkába vett lencsék közül átlag 20—30% elromlik csiszolás közben; foglalás közben kevesebb romlik, főképpen mert a rosszul foglalt lencsüket baj nélkül lehet újra befoglalni.

Az üvegyanyag a kisebb lencséknél természetesen nem játszik nagy szerepet, ellenben meglehetősen fontos a nagy lencsére nézve. Akkora lencséknek való darabot, mint a mekkorából a mikroszkóp tárgylencséje van összeállítva, mindig találni víztisztát, míg a nagyobb lencsék üvegyanyagát jónak kell tekintenünk, ha néhány légbuborék vagy átlátszatlan szemecske van is benne; főkövetelmény az, hogy az üveg mindenütt azonos fénytörésű legyen. A fotografiai lencsüket vásárló közönség figyelmét fel is szokták hívni a gyárosok arra a körülményre, hogy a lencsék üvegyanyagában levő légbuborékok és igen apró szemcskék csak szépséghibák, a lencse jóságát észrevehetőleg nem csökkentik s jelenlétük a lencsében szükséges rossz.

(Vége.)

Üveglencsék
csiszolása.

III.

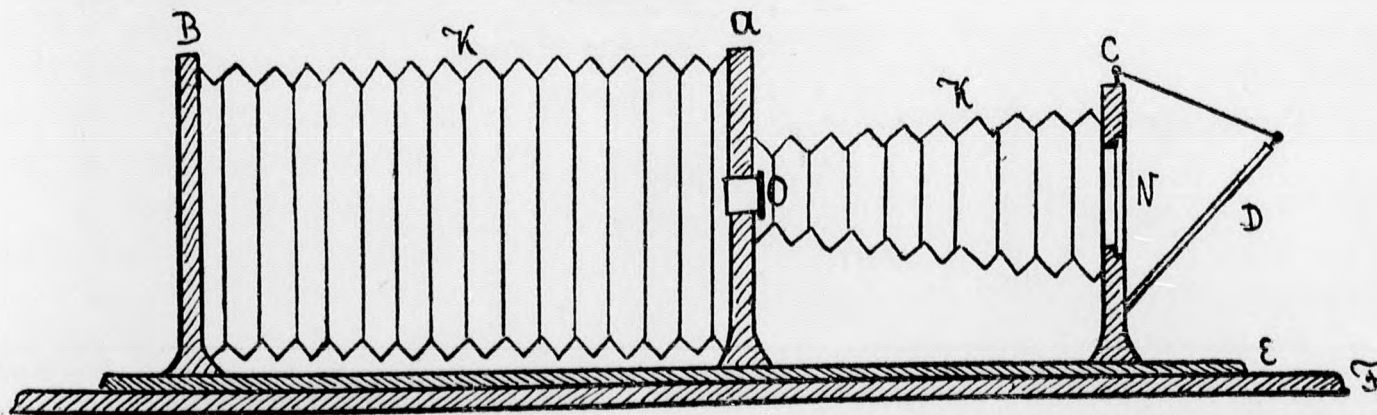

kihuzat lehet kónikus vagy hasáb alakú. Legfontosabb feltétel, hogy a negatív, az objektív és a felvételi lemez középpontja mindég egy egyenesbe essék. A beállítást megkönnyíti, ha az egyik oldallécre centiméter beosztást rajzolunk.

Ilyenkor ugyanis előbb a táblázatból kiszámítjuk a távolságokat s arra beállítva az egyes deszkákat a homályos üvegen már csak keveset kell az élesre való beállítással utána igazítanunk. Az ilyen készülék nappali világtásnál használható. Tehát, hogy a fény a negatívot egyenletesen érje, alkalmazzunk egy fehér kartonlap vagy tükör reflectort, amely zsineggel igazítható.

Az ilyen készülék vonalas rajza a következő:

A diapozitiv készítésének módjai.
Irtta: Sz. Kiss Lajos, Bpest.

A = objektívtartó deszka
B = kazettatartó deszka

E = lécs melyben a deszkák mozognak
F = alapdeszka

A diaposzitiv
készítésének
módjai.

C = negatív tartó deszka

D = fény szabályozó

K = kihuzatok

O = objektív; N = negatív.

A vele való bánásmód igen egyszerű. Beillesztjük helyére a nagyítandó vagy kicsinyítendő lemezt s beállítjuk élesre a homályos üvegen s most rögzítjük a tartó deszkákat. A homályos üveget kivéve, beletesszük a kazettát a lemezzel vagy papírral s kinyitva a kazettát, exponálunk. Az objektív lehetőleg rövid gyújtótávolságú legyen, mert különben a készülék méretei igen nagyok lesznek.

Nem vagyunk méretekhez kötve s így kényelmesebben dolgozunk vetítő-nagyító, készülékkel, amelynek ha elegendő hosszú kihuzata van, mesterséges fénnel is kicsinyíthetünk vagy nagyíthatunk; tehát függetleníjük magunkat az időjárás szeszélyétől.

Hogy a kész diaposzitivot a külső behatásoktól megvédelmezzük, másrészt, hogy könnyebben kezelhetővé tegyük és hogy mutatósabb alakban jelenjék meg, utólagos műveleteknek vetjük alá. E műveletek különböznek aszerint, amely célra akarjuk a diaposzitivot felhasználni.

A vetítésre való diaposzitivot védőüveggel látjuk el, amely az emulziós oldalra jön. Főkelléke, hogy lehetőleg vékony és hibamentes legyen. Ilyen üveg kapható a kereskedésekben kívánt nagyságban, de felhasználhatók az elrontott lemezek üvegei is feltéve, hogy elég vékonyak és beleférnek a váltószán keretébe.

Mielőtt a két üveget összeillesztenők, a diaposzitivot tökéletesen ki kell szárítanunk, nehogy a vetítő lámpa melegétől a nedvesség harmat alakjában lerakodva az üvegre, a képet elhomályosítsa. A szárítást spiritus vagy gázlángon többszöri óvatos áthuzás által végezhetjük. A fedőüveget előzőleg tökéletesen tisztára kell mosni és ruhával szárazra törölve, kissé megmelegítve kell a lemezt és üveget összehozni és enyvezett papírcsikkal vagy már készen kapható kaucsuk szalaggal összeragasztani. Hogy mily szélesen ragasszuk be a képet, az tisztán az izlés dolga és csak arra kell ügyelnünk, hogy a felesleges zavaró részletek takartassanak el, tehát, hogy a főmotivum teljesen érvényre jusson. Oly szélesre kell azonban venni a papírszalagot, hogy a két üveget jól és szilárdan összetartsa. Némely esetben köralaku vagy tojás-alaku kivágással érünk el szép hatást. Az ilyen kivágású fekete papirost közvetlenül az emulzióra, a két üveg közé tesszük.

Helyes tájékozódás és a vetítőszánba való könnyebb betevés végett a lemezeket folyó számmal vagy felirással látjuk el és pedig mindég a lemez ugyanazon részén.

Az ablakkép-diaposzitivok jobban ki vannak téve az időjárás viszontagságainak azért célszerű azokat védő lakkréteggel ellátni. E célra bármely negatív-lakkot használhatunk. Ilyen pl:

38 gr. sellak,
38 „ sandarak,
500 kcm. 96%-os alkohol,
1 „ ricinusolaj.

Ugyancsak jó a következő:

25 gr. kámfor,
10 kcm. aether,
110 „ alkohol,
50 „ desztillált viz.

Ha az előbbivel dolgozunk, a lemezt kissé fel kell melegíteni, az utóbbi hidegen is felönthető. Ugyancsak ellátjuk a diaposzitivot védőüveggel és az áteső fény tompítása végett igen finom szemcsézetű homályos üveget teszünk reá. A három lemezt azután összefogva közös keretbe tesszük. Ilyen keretek nagy választékban kaphatók a kereskedések-

ben. Vannak homályos vagy opáltüvegre öntött diapozitiv lemezek is, ezeknél természetesen elmarad a külön homályosító üveg.

Igen szépen érvényesülnek a diapozitivok sztereo-nézőszekrényben. Készítésük egészen úgy történik, mint a rendes diapozitivok-é, csupán a kész képek elrendezése lesz más.

A sztereo-felvételnél ugyanis a két kép megfelel a két szem látásának, amelyek azonban a sztereo-negativon felcserélve vannak; hogy tehát a sztereo-pozitívon a helyes állású képet megkapjuk, a két képet fel kell cserélni. E végből vagy úgy járunk el, hogy a sztereo-negativot a közepén gyémánttal elvágjuk s a képeket felcserélve a megfelelő távolságra beállítva egy diapozitiv-lemezre másoljuk, vagy pedig a negativról közvetlenül másolunk egy lemezre s azután azt vágjuk el és montirozzuk.

Az utóbbi esetben a két elvágott képet a jobboldalit balra és a baloldali jobbra téve kis viaszszal igen finom szemcsézetű homályos üvegre ragasztjuk s azután a nézőszekrénybe téve, vizsgáljuk, hogy fedí-e egymást a két kép, ha nem fedné, akkor addig igazítjuk a jobb- vagy baloldali képet, amíg tökéletes fedést kapunk. Ha ezt elértük, akkor fekete papírcsikkel rögzítjük a képeket s még egy fedőüveggel ellátva, egyesítjük a lemezeket.

(Folytatjuk.)

A diapozitiv
készítésének
módjai.

elvételünk sorsa elsősorban a felvételhez használt lemezünk minőségétől, érzékenységtől, tisztaságától, hibátlanságától stb. függ.

Amennyiben ugyanis az egyébként leg-sikerültebb felvétel is hasznavehetetlenné válik, ha a lemez fátyolos, hibás stb. stb. Hiába volt ilyenkor a helyes beállítás és expozíció, hiába a korrekt előhívás, rögzítés, alapos kimosás, sőt a pormentes helyen való szárítás is, a hibás gyártású rossz lemezre jó felvétel, az ily negativról jó másolat aligha lesz készíthető. Érthető tehát az a tartózkodás, melylyel a fogyasztók minden új lemezzel szemben viselkednek.

Viszont a szárazlemezgyártás nem könnyű mesterség, mert nagy szaktudáson, óriási pedantérián kívül még a levegő és víz tekintetében is oly igényeket támaszt, melyeknek kielégítése — a hátrányos helyi viszonyok következtében néha óriási nehézségekkel jár. De egyéb sok mellékkörülmény is befolyásolja a lemezek minőségét, melyeknek legtöbbje nem a lemezgyártástól függ. Így pl. az öntéshez használt üvegnek, a lemez zselatinrétegéhez felhasznált zselatinnek minősége stb. stb. És amikor kész a lemez, annak csomagolásánál, szállításánál a fotoüzletekben (nedves helyen) való beraktározásnál a legjobb minőségű is hasznavehetetlenné válhat.

A lemez tartóssága is hozzátartozik minőségének elbírálásához. És éppen erre nézve szabadjon egy *érdekes esetet* megemlítenünk, amely annál is inkább kellemesen lepett meg bennünket, mert a kezdetben sokat ócsárolt, de utóbb annyira megkedvelt *magyar lemezek javára billentette a mérleget.*

Ugyanis a Ferdinand *Hrdliczka*, wieni fotovegyészeti gyárnak valóban meglepően *tökéletes*, — teljesen tűz- és füstmentes és veszélytelen — kitűnő „*Rembrandt*“ villanólámpájával kísérleteztünk, mely alkalommal azonban nem állott rendelkezésünkre teljesen friss lemez. Több felvételt is eszközöltünk, ámde megannyiszor fátyol terpeszkedett az

A magyar lemezekről.

:: Irta: Kohíman Artúr dr. ::

A magyar
lemezekről.

egész lemezen végig. Boszantó eset! . . . Ekkor már néhány jónevű külföldi gyártmányu lemezzel ismételtük meg az arcképfelvételt — a szobában. — Hiába! Ugyanannyiszor ismétlődött a fátyol is! . . .

Ekkor — megvalljuk végső elkeseredésünkben — az „Adria“-Frapillo-arckép-lemezekből tettünk be néhányat. Hogy nem igen biztunk a sikerben, azt annál is könnyebben fogják elhinni tisztelt olvasóink, mert e lemezek a felvételt megelőzőleg már a mi szerkesztőségünkben is 7 (hét) hónapig feküdtek és már a szállítás alkalmával a gyártójuktól — a Piller Ferenc és Ranzenberger János fotovegyészeti cégtől — úgy értesültünk, hogy „a küldött lemezek nem frissek, s ezért nem szavatolhatnak érettük. Kényesebb, értékesebb felvételekre tehát ne használjuk“. Így tehát hozzávetőleg s számításunk szerint e lemezek 10—12 hónaposak lehettek, vagyis kb. teljes egy esztendő előtt öntötték őket a gyárban.

Mégis megkíséreltük. Bárha az eredmény felől aligha lehetünk kétségben.

És képzeljék óriási meglepetésünket, mikor az összes magyar lemezek — metolhydrochinonban — normális körülmények között hivódtak elő és *teljesen tiszta, átlátszó, átdolgozott, árnyalatdús, de szép lány negativeket eredményeztek!* Még csak szegélyfátyolt sem voltunk képesek rajtuk megállapítani, nemhogy teljes fátyolt! . . .

Ennyire javultak, tökéletesedtek immár magyar lemezeink, melyekre oly sok rosszat fogtak reá a mi szakköreink. — Igaz, hogy *eleinte* előfordultak *hibás öntések is*, a mit a mindent gáncsolók és kishitűek készségesen fogadtak el végleges állapotnak. — Persze Hogy soha se kelljen többé „hazai“ gyártmánnyal megpróbálkozniok. — (A szerk.)

Ily körülmények között örömmel kell, hogy fogadjuk azt a hirt, mely szerint a magyar lemezek gyártói immár közel vannak ahhoz, hogy a céljukhoz, mely szerint az *állandóan egyenletes, kifogástalan és megbízható lemezek gyártásához szükséges* megfelelő gyárhelyiségek, laboratóriumok, gépek stb. birtokába jussanak és tudásuk és alkotó képességük ekként megszabadulván a szűkös és kezdetleges körülmények bénító hatásától, a magyar lemezeket a legelsőbb rangú külföldi szárazlemezek rangsorába emeljék.

Ugyanis, miként az utóbbi napokban értesülünk, már a jövő hó elején végleg megalakul az — „Első Magyar Fotoipari Részvénytársaság“, melynek első gyártási ága — az eddigi gyártók vezetése mellett — a fényképezési lemez lesz. S akkor nem féltjük a magyar lemez minőségét, de nem féltjük a gyártó fotoipari vállalat sorsát sem.

„Az Amatőr“ Foto-Almanachja 1909.

Sok munkával, nagy gondossággal és teljes ambícióval készül el ismét ez a mi hasznos kis zsebkönyvünk. Fogadják most is azzal a szeretettel, a mely gondossággal és alaposággal készül. És legyen e kis zsebkönyvünk a magyar amatőröknek az, a mi a jó magyar asszonyoknak a szakácskönyv, szóval mindig kéznél levő házi tanácsadó, de nem csak a baj elkerülésére, hanem annak jóvátételére is. Ezenkívül azonban egyuttal szórakoztató utitárs is.

◊ RÉSZLETES TARTALOMJEGYZÉKÉT L. LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMÁBAN. ◊

!! Megvette már az 1908. évi fotoalmanachot? !!
Siessen! Az utolsó példányok fogytán vannak! !!

BUDAPEST, 1908. NOVEMBER 30.

ként ajánlatos felkeverni a folyadékot. A keletkező üledék cinkből és ezüstből áll. Ezt kimossuk és megszáritjuk.

Abból a vízből, amelyben a chlórözüst-képeket színezzük előtt legelőször áztattuk, szintén kiválaszthatunk ezüstöt. Tegyük a vízbe óvatosan sósavat mindaddig, míg chlórözüst keletkezik; a sósavmennyiség azért ne legyen túlságos. A chlórözüstöt leszűrjük és a szűrőn át többször kimosva megszáritjuk.

Bromezüstképek színezése az új rézsulfát eljárással. Az eddig ismert réz-színezési módszereknél a képek bizonyos idő után uesgötétedtek s a fények befedődtek. Magyarázata, hogy a színezésnél nem következett be a teljes vegyi átalakulás és ennek következtében a visszamaradt ezüst a képet megváltoztatta. Ennek elhárítása céljából *Namias* tanár nemrégiben egészen új eljárást dolgozott ki. Eszerint a színezendő bromezüstnyomatot

1000 kcm. víz
50 gr. rézsulfát,
20 gr. konyhasó és
10 gr. tiszta sósav

vegyületekben fürdetjük. E fürdőben az ezüstferrocyanid klorözüstté alakul át miközben rézferrocyanid képződik, amely a kép színét élénkíti. A legfeljebb 5 percig tartó színezés után a nyomatot alaposan leöblítjük és 5%-os borsav és 10%-os alkénessavas nátron-oldatból összeöntött fürdőben rögzítjük. A chlórözüst e rögzítő fürdőben teljesen föloldódik. A képek színe ez eljárás mellett élénk és tartós lesz.

■ Rendelje meg „Az Amatőr“ régiebb évfolyamait! ■

▲ Mozgóképek vetítése a lakásban. ▲

A fototeknika rohamos fejlődése az amatőröknek egyik régi vágyát valósította meg, midőn forgalomba juttatott egy aránylag olcsó, amellet szolid szerkezetű és könnyen kezelhető mozgóképekészüléket: a „Kino“-t.

Az amatőröknek igen jelentékeny része meg is szerezte már e pompás kis gépet, mely nem drágább egy jobbajta fényképező kamaránál és három készüléket egyesít magában, amennyiben a felvétel, a másolás és a vetítésre egyaránt használható.

A képalkotás, az ábrázolás esztétikai elemeihez, — mint a megvilágítás, vonalvezetés, a fény és árnyékrészletek váltakozása, — a mozgóképekészítésben egy új hatalmas elem is járul: a *mozgás* maga élethű jellegzetességével és tökéletes hűségével. Érthető tehát, hogy miért játszik a mozgás oly fontos szerepet a mozgóképek kompozíciójában.

A vándorfelhők tovamonulása, a buzatábla hullámzása, a szomorúfűz hajladozása, a csörgendezve tovaíranó hegyipatak „mozgásának“ megörökítése által a holt tájkép megélevenedik és *élet* lüktet benne.

Ha mozgalmas utcai jelenetekről, élő és mozgó alakokkal, emberekkel és állatokkal benépesített tájakról készítünk mozgóképet, vagy a játszó gyermekeket, a sportoló fiatalságot örökítjük meg, úgy hálás, hasznos és mulatságos munkát végzünk.

Könnyen átlátható, hogy a *Kino*, eltekintve minden amatőröködéstől, fényképezéstől, tisztán gyakorlati szempontból is rendkívül fontos.

C. REICHERT

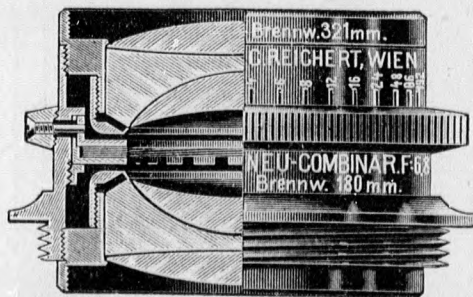
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Üllői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

	u. m.
„Uj Kombinar“	F : 6, 8 és F : 4, 8.
„Kombinar“	F : 6, 3.
„Solar“	F : 6, 8.
„Polar“	F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

A drezdai *Ernemann* cég *Kinojának* szerkezete minden tekintetben tökéletesnek mondható. Bámulatos élesen rajzolja ki 10×16 mm. képnagyságu felvételeit, amelyek 2–3 m. nagyságban is vetíthetők. Ennek a kicsiny film-méretnek az a jelentékeny előnye, hogy a szükséges film-szalagok ára igen alacsony.

A vetített mozgóképek hatásánál tudvalevőleg igen fontos szerepet játszik a vetítő készüléknek a fehér vászontól való távolsága, továbbá a vetítő objektív gyújtótávolsága. A kép hatása azonkívül még a nézőnek a fehér vászontól való távolságától is függ.

Eddigélé azt hittük, hogy a lakásban — rendes körülmények között — kicsiny a távolság ahhoz, hogy mozgófényképeinket kellő módon levetíthessük, miért is 50 mm.-nél kisebb gyújtávólú vetítőobjektívet kellett alkalmaznunk. Az achromat, vagy *Petzwal* típusu objektívek, ha bírnak is ilyen gyútválúval, — különféle okok miatt nem alkalmazhatók.

Tekintettel e viszonyokra szerkesztette meg a drezdai *Heinrich Ernemann A. G.* optikai osztálya a háromlencsésü aplanatikus $f:3,1$ fényerejű vetítőobjektívet, melynek gyújtótávolsága 27 mm. Segítségével $1\frac{1}{2}$ m. távolságból 1 m. széles igen világos és éles képet vetíthetünk.

A gyár tehát e legújabb műszere megalkotásánál ismét az amatőr igényeit tartotta szem előtt és sikerült azt teljes mértékben kielégíteni. A fényképezés e legújabb és kétségtelenül egyik legérdekesebb ága ezáltal már a közel jövőben is jelentékeny mértékben újabb teret fog hódítani.

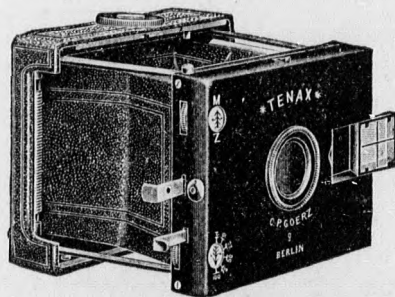
F.—e.

A C. P. Goerz „Tenax“ mellényzsebkamara és a „Tenax“ nagyító gép.

A kamaráipar előrehaladottsága révén az újabb modellü gépektől a fotoközönség egyre nagyobb megbízhatóságot követel. Egy másik nem kevésbé fontos követelmény: a *kényelmes és csekély térfogat*. A szolid szerkezetü, miniatür precíziós gépek nagy elterjedtségnek örvendenek és ez indította a világhírü berlin-friedenau *C. P. Goerz* céget arra, hogy a „Tenax“ nevü, mellényzsebben hordozható kamarát megszerkessze. A „Tenax“ főleg azon amatőrök körében fog kedvező fogadtatásra találni, akik nagy képeket lehetőleg csekély méretü készülékkel igyekeznek előállítani.

A „Tenax“ mellényzsebkamara, miként már elnevezéséből is kitünik, igen kicsiny praktikus és amellet rendkívül szilárd szerkezetü készülék, amelyet az ember mindig magánál tarthat. Hogy ez minő előny, azt könnyen beláthatjuk, ha visszagondolunk arra, hogy hány meg hány kedvező alkalmat szalasztottunk el csak azért, mert a kellő pillanatban gépünk nem volt velünk. A „Tenax“ kamara hihetetlenül csekély méretei lehetővé teszik, hogy a készüléket állandóan magunknál tartsuk. Képnagysága $4\frac{1}{2} \times 6$ cm.; a képek bámulatos mély rajzokkal és tökéletes élességükkel tűnek ki, a mi a nagy méretben való nagyításnál igen fontos.

A nagyítás a „Tenax“ nagyító készülékkel végezhető

OPTISCHE ANSTALT **C. RODENSTOCK** ♦ MÜNCHEN ♦ ISARTALSTR. 41

Aplanátok ✨ Arckép- és tele-objektívek ✨ Rézi kamarák
46. SZÁMU ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.
 Vezérképviselő Magyarországra-Ausztria részére: **Maximilian Weiss** WIEN II/2
 UNTERE DONAUSTR. 23.

játszi könnyűséggel és minimális idő alatt végezhető el. A nagyítás 9×12, 13×18 vagy 9×14 cm. méretekből esz-közölhető, úgy, hogy nemcsak a szokásos méretű album és karton-képek készítésére alkalmas, hanem levelező-lapokhoz is. Ezen utóbbi körülmény főleg azon amatőrök szempontjából fontos, akik képeik javarészt utazásaik közben készítik és küldik szét ismerőseiknek és barátaiknak.

A „Tenax“ nagyítókészülék lényegesen különbözik az eddigi napfény-nagyítóktól. Nemcsak napfényt, hanem mesterséges fényforrást is alkalmazhatunk, ami tekintetbe véve a szórt fény egyenletes világítását, nem csekély előny.

Minden egyéb tudnivalóról részletes felvilágosítást a „Tenax“ brosúra nyújt, amelyet a gyár minden érdeklődőnek készséggel bocsát rendelkezésére. A „Tenax“ ismertető füzet számos kitűnő képpel és egy „Tenax“ kamarával készült felvételtől való nagyítással illusztrált. Olvasóinknak e valóban szép és tökéletes gépnek mielőbbi beszerzését ajánljuk.

F. I.

!! A „FOTOALMANACH“ első négyezer példánya fogytán !!

Több száz bel- és külföldi elismerő levél.

Rendelje meg!!   ∴   Rendelje meg!!

A. LUMIÈRE et ses
: FILS
Lyon - Monplaisir (Franciaország)
A legrégebbi foto-lemezpapír és vegyiszer-gyár
Legmagasabb kitüntetések számos kiállításon.

Természethű színes felvételeket
készíthet minden amatőr

Autochrom - lemezekkel
(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen).
(Hivatkozzék „Az Amatőr“-re!)

U3! lemez U3!
„Ibolyakék czimke“
Utólérhetetlen érzékenységi.
Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.

ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV
= német, francia, angol vagy spanyol nyelven. =
E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarország-Ausztria részére:
BERNH. WACHTL, WIEN
VII 2, Kirchberggasse 37.

IRODALOM.

A „Deutscher Camera-Almanach 1908“

A fotóművészet haladásáról hű képet nyújtanak a német artisztikus foto-évkönyvek. Matthies-Masuren magas színvonalu műve: — a „Photographische Kunst im Jahre“ mellett a nemrég elhunyt kiváló foto-esztetikus Fritz Loescher által alapított Camera-Almanach az, amely az év összes nevezetes alkotásait egybegyűjtve, számos esztetikai és technikai cikkével nagyobb mértékben elterjedt. Fritz Loescher helyét egy a „Photographische Mitteilungen“, valamint a Deutscher Camera-Almanach szerkesztésében Otto Ewel tölti be, ki szakdolgozatai révén már hosszabb idő óta tekintélyes helyet foglal el a német foto-írók sorában.

A mű illusztracionális és irodalmi részében egyaránt felülmúlja az eddigi köteteket. Feltűnően sok kép szerepel benne új, eddig ismeretlen szerzőktől és az illusztrációk összeállítója szakítva az eddigi szokással egy szerzőtől — kevés kivétellel — csak egy-egy képet közöl.

A technikai cikkek között Demachy „Olajnyomása“ a legnevezetesebb. Rövid áttekinthető összefoglalásban adja meg az olajnyomásnak technológiáját.

Agnes B. Warburg, a kiváló angol művésznő az angol fotóművészet jelenlegi állapotáról értekezik, az amsterdami Loeb pedig a holland művészi fényképezést vázolja. A többi cikkek szerzőjének névsorában találjuk a német és osztrák foto-írók színe-javát. Bandelow, Quedenfeldt dr., Otto Ehrhardt, Hanneke, Scholtz, Hübl, Kufahl dr. és Kleintjes dr. nevei már megadják az irodalmi rész szintjét.

Nettel

idélművészi kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.
∴ Elegáns kivitel. ∴

Szállítható az összes szokásos keretekben, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
∴ mint tekercs és panoráma-kamara. ∴

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!
Camerawerk Sontheim 83
am NECKAR.

„Az Amatőr“ 1000 koronás díjpályázatát 3000 koronára emeltük fel.

„Az Amatőr“ díjai K 1000.— értékben

A mi ezer koronás díjainkon kívül következő külföldi cégek ajánlottak fel díjakat:

A Rathenower Optische Industrie-Anstalt vorm. Emil Busch gyár egy 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm.-es Busch „Roia“ tükrereflex-kamarát, Busch „Omnar“ F: 5,5 II. sorozatu anasztigmával felszerelve	K 210.— értékben
Dr. Staebble & Co. G. m. b. H. müncheni fotooptikai gyár egy 9×12 cm. „Choroplast“ 1:3, 9 F=180 mm. sport- és csoport-anasztigmátot	K 200.— értékben
C. P. Goerz Aktien-Gesellschaft berlin-friedenau gyár egy „Goerz-Dagor“ III. sorozat 2. sz. 13×18 cm.-es kettős anasztigmátot (Gyútávól: 180 mm.)	K 180.— értékben
C. Reichert wieni optikai gyár egy 13×18 cm.-es „Neu-Combinar“ F: 6,8 kettős anasztigmátot (Gyútávól 180 mm.)	K 150.— értékben
A. Hch. Rietzschel G. m. b. H. müncheni optikai gyár egy 9×12 cm.-es kamarát Rietzschel anasztigmával felszerelve	K 140.— értékben
„Lumen“ G. m. b. H. dresdeni gyár egy „Lumen“ nappali előhívó-készülékét 9×12 vagy 13×18 cm.-es lemezekhez 1 berakó kazettával és egy (lezárható) fixáló csészével (a díjnyertes választása szerint)	K 110.— értékben
Nettel Camerawerk G. m. b. H. vorm. Süddeutsches Camerawerk sontheim-heilbronni fotokamara-gyár egy 6×9 cm.-es „Kibitz“-kamarát jóminőségű aplanáttal és 3 drb. egyes, fém-kazettával felszerelten	K 108.— értékben
G. Rodenstock Optische Anstalt, müncheni optikai gyár egy 13×18 cm.-es Rodenstock táv-(tele)-objektivet	K 80.— értékben
Société des Etablissement Gaumont párisi (57, Rue St. Roch) fotokamara és felszerelési cikkek gyára egy 4 $\frac{1}{2}$ ×6 cm.-es „Block-Notes“-zsebkamarát F: 7, 2 Darlot Rectilinear-objektívvel és 6 nikkal kazettával (tokban)	K 95.— értékben
Heinrich Ernemann A.-G. dresdeni fotokamara- és optikai gyár egy 9×12 cm.-es Ernemann „Heag XII“ kamarát objektívvel	K 91.— értékben
Neue Photographische Gesellschaft Actiengesellschaft steglitz 17 berlini fotokémiai gyár három műlapalbumot és N. P. G. fotocikkeket a díjnyertes választása szerint; bővebb ismertetést l. a szövegben. Három díj összesen	K 84.— értékben
Fabrik photographischer Apparate auf Actien vorm. R. Hüttig & Sohn dresdeni fényképezési kamara-gyár (Fiók: Wien, IX/1. Berggasse 4.) egy „Corrida“ lapos kézikamarát 9×12 cm. lemezre „Lloyd“-aplanát F: 8-al és 3 drb. egyes (million) kazettával felszerelve	K 63.— értékben
Kodak Ges. m. b. H. wieni gyári képviselő egy 9×12 cm.-es „Premofilm-pack“ kamarát (kezdők díja)	K 60.— értékben
E. van Bosch G. m. b. H. strassburgi fotopapirgyár 48 iv Van Bosch-féle művészi kimásoló papirost (Több kisebb díjra felosztva)	K 60.— értékben
Trapp & Münch G. m. b. H. friedbergi foto-papirgyár 50 koronát aranyban (készpénzdíj)	K 50.— értékben
Ferdinand Hrdliczka wieni fotokémiai gyár egy „amatőr villanó-készülék“ III. sz. modell teljes felszereléssel (25 gr. magnesium-por, 1 tucat 9×12 cm.-es Rembrandt villanó-lemezt és 1 doboz gyutacsot)	K 45.— értékben
Gustav Schaeuffellen'sche Papierfabrik (Photogr. Abteilung) heilbronni (Württemberg) fotopapirgyár „Pala“-papirokat és levelező-lapokat (a díjnyertes választása szerint)	K 40.— értékben
Langer & Co. wieni gyár egy Kosel-féle gumminyomás-szekrényt (teljes felszereléssel)	K 30.— értékben
Richard Jahr dresdeni lemezgyár „Sigurd“ lemezeket (a díjnyerő tetszése szerinti méreteken)	K 30.— értékben
Gustav Heyde dresdeni gyár egy Heyde Aktino-Photometert III. sz. (legújabb modell)	K 22.— értékben
A. Lumière et ses Fils, Societé Anonyme lyon-monplaisiri fotokémiai gyár egy-egy művészi ezüst- és bronz-plakettet	két plaket
Több cég, közte az alakuló Első Magyar Fotoipari r. t. lemezgyára díjai:	K 152.— értékben
	K 3000.— összérték

Résztvehet minden magyar amatőr, aki „Az Amatőr“ 16 koronás évi előfizetési díját lefizette.

Amatőrök részére **izléses képkereteket készít** LÉVAI M. Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

BUTOR MODERN és EGYSZERŰ izléses és olcsó kivitelben kapható a

Modern lakberendezési vállalkozóknál
Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-út sarok).

Butoralbum 50 fill. ♦ Telefon 82—27. ♦ Kérjen ingyen költségvetést.

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.

▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲

Telefon: 76—52.

Alapítotott 1849.

„AZ AMATŐR” régi évfolyamai kedvezményes áron:

1904. év I. évfolyam 6 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 6 korona

1905. év II. évfolyam 24 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 20 korona

1906. év III. évf. 24 füzet mérsékelt ára 10 korona

1907. év IV. évf. 24 füzet mérsékelt ára 12 korona

E helyet

SCHWARZ BERTALAN

kárpitos

BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 2.

(Károly-körút sarok)

Hirdetésére bérelte ki.

(L. a jövő számban.)

Képkeretek

SCHLOSSNIKEL FERENC KÉPKERET ÉS KERETLÉC-GYÁR

Alapítotott 1889. **BUDAPEST, X., Hölgy-utca 29—31.**

Telefon: 102—54.

Készít mindennemű aranyozó-árut, arany- és politurléceket és kereteket.

TOPOR ENDRE

MÜBUTOR ASZTALOS-M.

BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.

TELEFON: 89—43.

Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások juttányosan eszközöltetnek.

RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN

FELSZERELVE, ELŐHÍVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK STB. ÜGYESEN ÉS

OLCSÓN KÉSZITTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. 1. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért

csakis mérték és próba után adunk.

Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóban vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfizetés ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

WESTENDORP & WEHNER LEMEZEK.

Főelárusító és képviselőség Magyarország részére:

Fényképezési cikkek szaküzlete.

ROGÁTSY KÁLMÁN

Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utcza sarkán.

A képmellékletek legjobb darabjai az angolok lehetfinomságu platin és bromnyomatai. Klasszikus portré Fúrley Lewistől Mumerynek arcképe. Eredeti egyéniségekről tanuskodnak Marshall, Keighley, Blake és Holding képei.

Valamennyiöké között a legértékesebb J. M. C. Grove „Hóban“ című képe, mely egy hófúvásban haladó lovas-taligát ábrázol; az egész csak foltokban, sejtelmesen van jelezve, mindazonáltal a sűrűen, gomolyogva szitáló hó és az egész tér hideg levegője oly mesterien van megérzékítve, hogy szinte érezzük, a mint a fagyos szél arcunkba vágja a metsző hókristályokat.

Szembetűnő jelenség, hogy az összes angol képekben van valami közös jellegzetes és kifejezetten egymásra emlékeztető vonás. Meglátszik rajtuk, hogy szerzőik a ködös Albion szülöttei. A részletek finoman egybeolvadó tónusai, az egészen előmlő végtelenül nyugodt harmonia, a mely a keresetlen igazsággal, az élethű valószínűséggel mindenkoron együtt jár, a tökéletes művészi megértés és alkotóképesség tanubizonyságai.

Impozáns haladást látunk a holland amatőröknél. Csodaszép figurális kompozíció az eddigelő ismeretlen amsterdami Kaufmann „Hollandi családja“. Általában ha megfigyeljük, a hollandókat látjuk, hogy főerejük a tudatos festői megkomponálásban rejlik. A franciák közül ezuttal mindössze hárman szerepelnek Maurice Bacquet, Mademoiselle Laguarde és Demachy egy-egy képpel.

Demachy újabb műveinek pozitív kivételére kizárólag

az olajnyomást használja és „Trouville“ című képének finom részleteiben, leheletszerű tónusaiban az angol platinnyomatok könnyedsége a hollandok kompozicionális tökélyével párosul.

A belgákat ezuttal Vanderkindere és Leonard Misonne képviselik. Előbbi a nem régiben elhunyt nagy angol tájképező A. Horsley Hintonnak követőjeként mutatkozik be. Misonne „Apályá“-nak mesteri fényvezetése a nagy belga ismert egyéniségét hiven tükrözi vissza.

A német fényképezők ezuttal nem állják meg helyüket a külfölddel szemben. Kleinties dr., Bandelow és a Hofmeister testvérek néhány jobb darabját leszámítva a darmstadti Weimer az egyetlen, a ki — néhány figurális „plein-air“-jével — valami új és élvezetesebb munkát nyújt. Honfitársainak művei nagyobbbrészt sablonos átlag-munkák minden artisztikum és eredetiség híján. Az osztrákok között Ledenig, Max Schneid és Kosel művei érdemelnek figyelmet.

A magyar fotoművészetet... *Feledi és Haranghy* képviselik egy-egy tökéletes gumminyomattal. Valóban mindketten mesterei a gumminyomás technikájának.

A Camera-Almanach szerzője az összes jelentékeny európai művészfényképezők jobb darabjait egybegyűjtötte és ezzel művét a fotoművészet történetének egyik legbecesebb kötetévé avatta miért is minden komoly amatőrnek ajánlhatjuk. Megrendelhető „Az Amatőr“ kiadóhivatalában.

Fejér Imre.

Rendelje meg „Az Amatőr“ régibb évfolyamait!!

Kényelmes

részletfizetésre

minden áremelés nélkül.

Fényképező készülékek, binoklik
és távcsövek csupán elsőrangú gyártmányok.

Kérjen **G. Rüdénberg jun.**
árjegyzéket ingyen. **HANNOVER és WIEN.**

Levelezések német nyelven **HANNOVER-be** küldendők!

▼ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ▼

Az 1909. évre szóló előfizetések mielőbbi megújítását kérjük.

Meg nem érkezett lappeldányokra vonatkozó felszólamlásokat csupán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.

M. A. tkp. tisztviselő **Eperjes**. Pályázati feltételeket küldtünk.

E. G. udvari tanácsos **Budapest**. Előfizetése ez év végéig rendben van.

Sch. Gy. vasgyári tisztviselő **Vajda-Hunyad**. Pótolni fogjuk. Addig is szives türelmét és elnézését kérjük.

B. B. **Budapest**. A képeket vettük. De bírálatot róluk csak röviden mondhatunk. Legjobb a Naplemente a Dunán. Képeket kizárólag lapunk előfizető-olvasóitól közlünk. Azt hisszük, ezt Ön is természetesnek fogja találni.

D. Z. **Balaton Berény**. A fenti üzenet Önnek is szól. Képei közül a „Déli pihenő” c. elsőrangú állattanulmány, mely megfelelő művészi technikájú nagyításban biztosan hirnevet szerezne Önnek a fotovilágban.

K. P. városi számvevő **Losoncz**. Fototalálmányáról szóló értesítését köszönjük. Nagy érdeklődéssel olvastuk. Gyakorlati értékénél fogva nézetünk szerint értékesíthető is volna azoknál a nagy fotókamara-gyáraknál, — Kodak, Zeiss, Goerz Voigtlander, Huttig stb. melyek a legkisebb, de célszerű ujitást is jó pénzért szerzik meg és alkalmazzák gyátmányaikon: Kár volna tehát értékesíttelenül elkalodni, vagy eltulajdonítani hagyni. Ennek elkerülése céljából azonban szabadalmaztatni, vagy minta-oltalom alá kellene helyezettetni. Szívesen tekintjük tehát meg az ön találmányát is, megvizsgáljuk, szakvéleményt mondunk róla és ha jónak találjuk, készségesen támogatjuk önt a védelem megszerzése és találmánya értékesítésében is.

„Okulária” **Mármarosziget**. Képei közül néhány meg volna nagyítandó, ezek akkor valóban művészi faliképeket adnának. Természetesen be is kellene őket keretezni.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.

Helyettes-szerkesztő: FALK RICHÁRD gyógyszerész.

Főmunkatárs: SZTANKOVSZKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.

Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

Aki Kamarát Objectívet

akar venni,

! eladni, !

! cserélni !

forjdujjon tanácsért

„Az Amatőr”-höz

Az „adás-vétel-csere” rovat az előfizetőknek ingyen áll rendelkezésre.

(Válaszbélyeg melléklendő.)

Azon kedvező fogadtatás, amelyben az elmúlt évben Ausztria-Magyarországban először megjelent

Uj fényképeszeti leszakítható fal-naptárunk

Az új naptár több mint száz művészi fénykép sikerült és legszebb reprodukcióját közli, ezenkívül pedig tartalmaz gyakorlati közleményeket, vényeket, utasításokat az amatőrök gyakorlati használatára. A naptár egyben történeti szaknaptár és a jelentékenyebb amatőrfényképező egyesületeket magában foglaló Klubkalendárium is.

(Neuer photographischer Abreiskalender)

az 1908. évre, részesült, arra indit bennünket, hogy azt jelentékenyen kibővitve és még szebb kivitelben

az 1909-ik évre újra kiadjuk.

Minden hónapra külön kiszámított
MEGVILÁGÍTÁSI TÁBLÁZATOR

e naptárt még értékesebbé teszik.

▪ Műnyomat-papíron
18×28 cm. nagyságban még diszesebben kiállítva e naptár előreláthatólag az eddiginél is szivesebb fogadtatásra fog találni. ▪
Nélkülözhetlen tanácsadója leend a kezdőknek, úgy mint az előrehaladottaknak és pompás ajándék minden műkedvelő fényképezőnek; dísz minden fényképező otthonának. ▪

A naptár ára portómentes küldéssel Magyarország, Ausztria és Németországba 3 korona 30 fillér és a megrendelések mielőbbi beküldését kéri teljes tisztelettel

R. LECHNER (Wilh. Müller).